

Børn, køn og ligestilling

Børne- og Ungepanelets
undersøgelser i et kønsperspektiv

Børnerådet

Børn, køn og ligestilling

Børne- og Ungepanelets undersøgelser
i et kønsperspektiv

Tekst og analyse

Anne-Julie Boesen Petersen
og Tine Bruun Eriksen,
Børnerådets sekretariat

Udgiver

Børnerådet
Vesterbrogade 35A, 4
1620 København V
Tlf. 3378 3300

Grafisk design

Oktan, Peter Waldorph

Tryk

Velfærdsministeriet

ISBN: 87-90946-47-2

I. oplag marts 2009
300 eksemplarer

Rapporten kan downloades eller
bestilles via www.brd.dk.
Rapporten er gratis. Dog betales ved
forsendelse et ekspeditionsgebyr på
kr. 20,- og porto, hvis forsendelsen
overstiger kr. 15,-

Indhold

Børn, køn og ligestilling / 5

Forord ved Charlotte Guldborg, formand for Børnerådet

Traditionelle kønsroller hersker både i skole og hjem / 7

Interview med Charlotte Palludan, medlem af Børnerådet

Fakta: Børne- og Ungepanelets undersøgelser i et kønsperspektiv / 11

Opdragelse / 11

Mobning / 12

Fællesskab og forskelligheder / 14

Skolen / 15

Indflydelse og medbestemmelse / 15

Selvpræsentation / 16

Et godt børneliv / 16

Fremtiden / 17

Holdninger - er det i orden? / 18

Handlinger - har du prøvet det? / 18

Mental sundhed - børn psykiske trivsel / 19

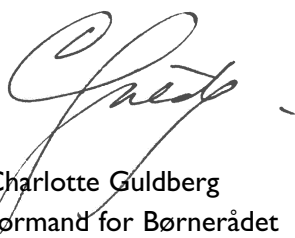
Børn, køn og ligestilling

Børnerådet har foretaget kvantitative undersøgelser med børn som respondenter siden 1998. I undersøgelserne indgår ca. 1200 elever, som til sammen udgør et repræsentativt udsnit af børn på det pågældende klassetrin. Børne- og Ungepanelets medlemmer skiftes ud ca. hvert tredje år, og eleverne i panelet har typisk varieret fra 5. til 9. klasse. Panelet besvarer spørgeskemaer via Internettet ca. tre gange årligt og bidrager herigennem til at give Børnerådet et børneperspektiv på en lang række emner.

I denne rapport er resultater fra de seneste års panelundersøgelser gennemgået med særligt fokus på kønsforskelle. Det drejer sig om *Mental Sundhed 2009, Forskelligheder og fællesskab 2008, Mobning 2008, Opdragelse 2007, Portræt af 5. klasse (2007), Medbestemmelse i skolen 2007, 9. klasse evaluerer deres skoleliv (2006)*, og *Rigtigt og forkert – en publikation om unges holdninger (2006)*.

Resultatet af denne tværgående undersøgelse er både interessant og komplekst. Derfor håber jeg, at undersøgelsen kan være med til at give ny energi til ligestillingsdebatten. Som indledning giver Charlotte Palludan, lektor ved DPU og medlem af Børnerådet nogle refleksioner over undersøgelsen og dens perspektiver.

Med venlig hilsen

Charlotte Guldberg
Formand for Børnerådet

Traditionelle kønsroller hersker både i skole og hjem

”Lige løn for lige arbejde.” Denne parole kunne man med rette lære børnene allerede i folkeskolen, mener Charlotte Palludan, som er lektor på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole og medlem af Børnerådet. Hun er bekymret over Børnerådets nye tal, der viser ulighed mellem kønnene helt ned i 5. klasse.

I anledning af Kvindernes Internationale Kampdag den 8. marts 2009 har Børnerådet gennemgået en række tidligere undersøgelser i deres Børne- og Ungepanel, der tæller ca. 1.200 børn og unge. Tallene viser, at ligestillingen mellem kønnene halter både i hjemmet og i skolen.

Når det f.eks. gælder de huslige pligter, så slår de traditionelle kønsroller igennem allerede i 5. klasse. Piger fortæller således i langt højere grad, at de skal hjælpe med opvasken, hænge vasketøj op og gøre rent, end drengene gør.

”Pigerne opdrages til at varetage de huslige pligter og omsorgsarbejdet. Til gengæld bliver de på den måde også inkluderet mere i det fællesskab, som et hjem er. Men jeg tror nu nok, at børn opfatter deres huslige pligter mere som en begrænsning, så på en måde begrænser man pigerne mere end drengene,” siger Charlotte Palludan.

Piger arbejder gratis

Selv om pigerne bruger mere tid med kost og spand derhjemme end deres klassekammerater af det modsatte køn, så er der ifølge en række andre undersøgelser fra blandt andre Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) tilsyneladende ikke forskel på størrelsen af det beløb, piger og drenge får i lommepenge. Men der er flere piger end drenge, som slet ikke får lommepenge.

”Pigerne opdrages faktisk til at arbejde gratis, og det er måske gavnligt for fællesskabet i hjemmet, men i forhold til ligelønskampen er det rigtig skidt,” siger Charlotte Palludan og fortsætter:

”At der er flere piger, som ikke får lommepenge, betyder også, at de i højere grad er i et afhængighedsforhold til deres forældre. Sat på spidsen kan man sige, at pigerne altså nærmere modtager gaver frem for løn. Det kan sagtens være, at de piger, som ikke får lommepenge, får flere penge af deres forældre i sidste ende, men de skal bede om dem og være taknemmelige.”

Børnerådets tal viser desuden, at flest drenge hjælper til derhjemme, fordi de får penge for det.

”Flere drenge motiveres altså af kontanter, mens pigerne erfarer, at de ikke behøver at få løn for deres arbejde. Og den erfaring tager de med sig videre.” Siger Charlotte Palludan.

Knus, knubs og en kold skulder

Når det kommer til forældrenes opdragelse, oplever piger og drenge den også forskelligt. Markant flere piger end drenge i 5. klasse fortæller, at deres forældre er søde, smiler og giver dem knus, når de har gjort noget godt. Samtidigt fortæller flest drenge, at de får en hårdhændet opdragelse. Og den forskelsbehandling, mener Charlotte Palludan, kan forplante sig til andre dele af deres liv.

”Drengene oplever en opdragelse med mindre kropslig omsorg og mere afstraffelse, mens pigerne oplever flere positive tilkendegivelser og knus og kram. Den øgede råhed, drengene oplever i deres opdragelse, ser ud til at forplante sig i deres egen omgang med andre,” siger hun og henviser til Børnerådets panelundersøgelse om mobning fra 2008 blandt elever i 6. klasse, der netop viser, at drengene tolererer grovere former for mobning, end pigerne gør. For eksempel svarer kun 69 pct. af drengene, at det *ikke* er i orden at mobbe, når personen begynder at græde. Mens det er 78 procent af pigerne.

På mobbeområdet viser der sig også andre uligheder mellem kønnene. Tilsyneladende mobbes piger og drenge lige meget, men piger oplever flere *forskellige* former for mobning. Især digital mobning via sms'er ser ud til at ramme pigerne hårdest.

Hver fjerde pige i 6. klasse fortæller desuden, at hun indenfor de seneste to måneder har oplevet blive holdt udenfor. Men også lidt mere end hver tiende dreng fortæller, at han er blevet holdt udenfor.

”Vi har en helt håndfast forestilling om, at drenge er gode til at inkludere alle, og at når der opstår problemer, så giver de hinanden en på tæven, og så er det glemt igen. Men sådan forholder det sig slet ikke altid. Mit seneste feltarbejde foregik i børnehaveklasse, hvor jeg så, at også drenge holder hinanden udenfor. Og det må vi ikke glemme, selvom de er i undertal,” fastslår hun.

Indflydelse og medbestemmelse

Magtfordelingen i skolen ser også ud til at reproducere en skævhed mellem kønnene, mener Charlotte Palludan.

En undersøgelse fra 2006 blandt 9. klasseelever viser, at flere drenge end piger oplever at have indflydelse på, hvordan undervisningen skal foregå, om eleverne må være indenfor i frikvartererne, og om hvorvidt eleverne skal bade efter idræt. Men pigerne synes især, at de har noget at skulle have sagt, når det gælder den måde, eleverne skal være overfor hinanden.

”Drengene tager sig af reglerne og politikkerne, mens pigerne får tingene til at køre, og det er problematisk, hvis man reproducerer den magtfordeling i skolen” konstaterer Charlotte Palludan. Og hun er i forvejen ikke så begejstret for den måde man i mange skoler skelner mellem kønnene.

”Det er min erfaring, at man i skolerne stadig opdeler børn i drenge og piger. Man er først og fremmest sit køn. Og det er ikke skidt i sig selv, men hvis man ikke giver grupperne de samme rettigheder, så bliver det et problem.”

Drenge vil være gode fædre

Når Børnerådet spørger ind til 5. klasseelevers fremtidsdrømme, ses der også tydelige kønsforskelle. Flest drenge ønsker at være en god forælder, mens pigerne er mere karrieremindede.

92 pct. af pigerne mod 85 pct. af drengene svarer, at de vil have en karriere. Derimod svarer 47 procent af drengene, at de vil være en god forælder mod kun 36 pct. af pigerne.

”Der er da potentiale for en ændring af hierarkiet og arbejdsdelingen, hvis drenge prioriterer det at være en god forælder, mens pigerne prioriterer deres karriere. Så er det jo bare op til samfundet at støtte op om de ønsker. Politisk kan man sørge for at både mor og far kommer på barsel.”

Charlotte Palludan finder undersøgelsen om børnenes fremtidsdrømme meget positiv i forhold til en fremtidig, øget ligestilling mellem kønnene. Men mener, at andre forudsætninger også skal opfyldes, og så må man desuden væbne sig med tålmodighed.

”Piger og drenge vil gerne krydse hinandens felter, ser det ud til. Men vi har nogle systemer både hjemme og i skolen, som trækker dem i andre retninger. Skolen og hjemmet opdeler dem stadig i køn, og det vil tage nogle generationer at ændre. Erfaringen viser, at det kan være svært at flytte forældrene, hvorimod uddannelse og professionalisering af lærere og pædagoger kan være en mere effektiv vej,” siger hun og afslutter:

”Så kan det være, at børnene kommer hjem fra skole, og kræver lige lommepenge for lige arbejde.”

Fakta: Børne- og Ungepanelets undersøgelser i et kønsperspektiv

Opdragelse

De huslige piger

Panelundersøgelsen Opdragelse 2007 blandt 5. klasseelever viser, at det især er piger, der oplever at deltage i de huslige pligter. Eleverne blev spurgt, hvad de skal hjælpe til med hjemme, og her viser der sig kønsforskelle:

- 83 pct. af pigerne og 68 pct. af drengene skal hjælpe med opvasken
- 99 pct. af pigerne og 93 pct. af drengene skal rydde op på deres værelse.
- 41 pct. af pigerne og 22 pct. af drengene skal hjælpe med at hænge vasketøj op.
- 60 pct. af pigerne skal hjælpe med at gøre rent, mens dette kun gælder for 49 pct. af drengene.

Der er til gengæld ikke forskel på drenge og pigers medhjælp, når det handler om at dække bord, rydde af bordet og passe søskende.

Lommepenge og motivation

Mens vores undersøgelse altså viser, at det typisk er pigerne, der oplever at deltage i det huslige arbejde, så har en undersøgelse fra Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) vist, at det oftest er drenge, som får lommepenge¹. SFI's undersøgelse viser nemlig dels, at flere drenge får et fast beløb, og dels at det oftest er piger, der slet ikke får lommepenge.

Tallene fra Børnerådets undersøgelse føjer en ekstra dimension til dette forhold, nemlig at drengene oftere end pigerne henviser til lommepenge som den vigtigste motivationsfaktor, når det gælder de hjemlige pligter:

- 25 pct drenge og 16 pct piger svarer, at de hjælper til derhjemme, hovedsageligt fordi de får penge

Piger oplever flere smil, drenge mere hårdhændede forældre

Visse dele af forældrenes opdragelse opleves forskelligt af drenge og piger i 5. klasse. Nogle af forældrenes reaktionsformer opleves relativt set oftere af det ene køn. F.eks. er der flere piger end drenge, som oplever, at forældrene er søde og smiler, og at de giver knus, mens flest drenge oplever, at forældrene hverken siger eller viser deres påskønnelse. Drenge oplever også en mere hårdhændet form for opdragelse:

Spurgt til hvordan de voksne i hjemmet reagerer, når de synes, at barnet har gjort noget godt, svarer:

1 | 11-Åriges Hverdagsliv og Trivsel – resultater fra SFI's forløbsundersøgelse af årgang 1995, SFI, 2008

- 95 pct. piger og 90 pct. drenge, at de er søde og smiler til mig
- 85 pct. piger og 74 pct. drenge, at de giver mig knus eller lignende
- 14 pct. drenge og 7 pct. piger, at de voksne ikke kommenterer det, og at det heller ikke er muligt at mærke det på de voksne

Til gengæld oplever lige mange piger og drenge, at de voksne i hjemmet fortæller, at de er stolte af eleven eller fortæller eleven, at han/ hun er dygtig².

Spurgt til oplevelsen af at blive taget hårdt fat i af de voksne i hjemmet, hvis de bliver sure eller straffer, svarer 67 pct. af pigerne, at det aldrig er sket, mens dette kun gælder for 52 pct. af drengene. Undersøgelsen viser også, at 16 pct. af drengene svarer ja til at have oplevet, at de voksne i hjemmet har truet med at slå dem eller lignende, mens 11 pct. af pigerne svarer bekræftende på dette spørgsmål.

Drenge ønsker mere ansvar og færre restriktioner

Der er flere drenge end piger, der ønsker sig mere ansvar, og samtidig finder flest drenge også, at restriktionerne er for mange:

- 18 pct. af drengene synes, at der laves for mange regler eller sættes for mange grænser for dem, mens det samme gælder for 12 pct. af pigerne
- 28 pct. af drenge og 21 pct. af pigerne kunne godt tænke sig mere ansvar

Mobning

Drenge mobber oftere

Der er ikke forskel på, hvor ofte piger og drenge oplever at blive mobbet, men der er flere drenge, som svarer, at de mobber eller har mobbet andre:

- 30 pct. af drengene svarer, at de har mobbet andre i løbet af de seneste to måneder, mens det samme gør sig gældende for 18 pct. af pigerne
- 34 pct. af drengene svarer, at de på et tidspunkt i deres liv har mobbet andre, mens det samme kun gælder for 23 pct. af pigerne

Der er også flere drenge end piger, der svarer, at de indtager tilskuerrollen, når der mobbes: 55 pct. af drengene svarer, at de inden for de seneste par måneder mere eller mindre ofte har set på, at andre blev mobbet, mens det samme gør sig gældende for 48 pct. af pigerne.

2 Andre eksempler, hvor der ikke er kønsforskelle, er I) giver mig flere lommepege, II) giver mig slik eller lignende, III) roser mig for det jeg har gjort og IV) siger ikke noget, men jeg kan mærke det på dem.

Interviewer: *Hvorfor siger I, at pigerne er kedelige?*

Ibrahim: *De har ikke nogen humor.*

Interviewer: *De har ikke nogen humor?*

Sigurd: *De har ikke den samme humor som os i hvert fald.*

Ibrahim: *Nej, de sidder bare og snakker med hinanden.*

Forskellige former for mobning – køn gør en forskel

En panelundersøgelse om mobning fra 2008 blandt elever i 6. klasse viser, at der er forskel på hvilke former for mobning, som drenge og piger oplever:

- 24 pct. af pigerne og 17 pct. af drengene har oplevet, at deres udseende er blevet kommenteret
- 25 pct. af pigerne har oplevet at blive holdt udenfor, mens det samme gælder for 12 pct. af drengene
- 14 pct. af pigerne og 9 pct. af drengene har oplevet generelt nedladende udtryk om deres person

At blive fysisk generet eller kaldt øgenavne opleves lige meget af begge køn.

Interviewer: *Synes I, at der er forskel på mobning blandt piger og drenge?*

Stine: *Ja, meget. Piger er meget mere strenge mod hinanden.*

Mette: *Drenge der stopper det hurtigere. Det er mere kortvarigt. Piger bliver ved længere.*

Kasper: *Piger det er mere psykisk. De bliver ved i længere tid.*

Den digitale mobning rammer især piger:

Undersøgelsen om mobning viser også, at drenge og piger i samme omfang oplever mobning via opkald på mobiltelefonen og via e-mail. Til gengæld er der kønsforskelle, når det gælder andre former for digital mobning:

- 12 pct. af pigerne har oplevet at blive mobbet via sms'er på mobiltelefonen, mens 4 pct. af drenge svarer bekræftende på dette spørgsmål
- 7 pct. af pigerne har oplevet mobning via chatsider, mens dette gælder for 3 pct. af drenge

Drenge og piger har forskellig indstilling til mobning:

Piger har en mindre tolerance overfor mobning end drenge. På nogle områder, er der nemlig flere piger end drenge, som giver udtryk for, at det ikke er i orden at mobbe:

- Når man begynder at slå - 75 pct. af pigerne og 68 pct. af drengene svarer bekræftende.
- Når personen løber væk - 72 pct. af pigerne og 65 pct. af drengene svarer bekræftende.
- Når personen begynder at græde - 78 pct. af pigerne og 69 pct. af drengene svarer bekræftende.

Flere piger end drenge tager afstand fra mobning som en naturgiven tilstand: 38 pct. af pigerne erklærer sig meget uenige i udsagnet 'mobning er en naturlig del af hverdagen', mens det samme gælder for 27 pct. af drengene.

Fællesskab og forskelligheder

Pigerne oplever styrende klassekammerater

Det er typisk piger, der oplever, at der er én eller flere bestemmende personer i klassen: 38 pct. af pigerne og 31 pct. af drengene mener, at der er flere personer, som prøver at bestemme meget over de andre i klassen, mens 22 pct. af pigerne og 15 pct. af drengene mener, at der er tale om en enkelt person.

Er drenge og piger venner i 6. klasse?

Køn synes også at spille en rolle i forhold til inklusion i klassens fællesskaber. I interviewene til panelundersøgelsen 'Forskelligheder og Fællesskab 2008', fortæller 6. klasseelever om klare opdelinger mellem piger og drenge, men samtidig fremgår det, at 6. klasse synes at være en periode, hvor der sker et skift i forhold til at være sammen på tværs af køn. I modsætning til tidligere begynder nogle at være sammen drenge og piger, og det fortælles også, at det ikke opleves så problematisk som tidligere at være venner på tværs af køn.

Pigerne: Vær dig selv og vær sød, drengene: Tøj og interesser tæller

Spurgt om hvad der skal til for at få venner i klassen, er drenge og piger både enige og uenige. Generelt set er det de samme karakteregenskaber, de peger på, men ved de enkelte egenskaber er der relative forskelle:

Der er flere piger end drenge, som finder det vigtigt for at få venner i klassen, at man f.eks.

- Er sød (ja, meget eller rigtig meget: 78 pct. piger, 59 pct. drenge)
- At man er sig selv/ ikke spiller en anden (ja, meget eller rigtig meget: 46 pct. piger, 30 pct. drenge)

Flere drenge end piger vægter, at man fx³:

- Går op i sit tøj (ja meget eller rigtig meget: 34 pct. drenge, 24 pct. piger)
- Har de samme interesser (ja meget eller rigtig meget: 23 pct. drenge, 16 pct. piger)
- Ikke er meget temperamentsfuld (ja, meget eller rigtig meget: 24 pct. drenge, 18 pct. piger)
- Ikke er meget stille (ja, meget eller rigtig meget: 19 pct. drenge, 13 pct. piger)

Anne: *Piger er jo nok de værste til at mobbe. Ikke fordi de gør det mere ofte, men de gør det værre end drenge.*

Interviewer: *Hvordan det?*

Anne: *Piger holder mere udenfor og drenge de siger bare sådan lidt mere grimme ord.*

3 Andre eksempler på forhold, som vælges af flere drenge end piger, er: minder meget om de andre, har de samme ting som de andre, ikke er kraftig eller tyk, ikke har en anden etnisk baggrund.

Pigerne synes at opleve mindre tolerance:

- 23 pct. af drengene mener, at alle accepterer hinandens forskelligheder i klassen, mens kun
- 15 pct. af pigerne er af samme opfattelse.

Skolen

Pigerne oplever større glæde ved skolen end drengene

Flere piger end drenge har en god oplevelse af skolen. En panelundersøgelse fra 2006 blandt 9. klasseelever viser, at 86 pct. af pigerne har haft en enten "meget god" eller "god" oplevelse af skolen, mens tallet er 79 pct. for drengene. Samtidig viser flere af panelundersøgelserne, at der er flere piger end drenge, som trives med at gå i skole – f.eks. viser en undersøgelse fra 2007, at 51 pct. af pigerne og 46 pct. af drengene i 5. klasse svarer 'ja, meget' til spørgsmålet om, hvorvidt de er glade for at gå i skole.

Pigerne har oftere en oplevelse af, at lærerne lytter til dem i skolen:

- 65 pct. af pigerne og 56 pct. af drengene oplever det altid eller for det meste.

Drengene: Vigtigt med lærerens interesse ud over skoletiden

Der er næsten dobbelt så mange drenge som piger i 9. klasse, som finder det vigtigt, at læreren interesserer sig for dem ud over skoletiden. Samtidig er der flere drenge, som mener, at den gode lærer inddrager eleverne i planlægningen af undervisningen.

Interviewer: Er I meget opdelt – piger og drenge – i jeres klasse?

Sigurd: Vi kan godt snakke med dem, men vi plejer ikke at være sammen med dem i frikvartererne.

Interviewer: Har det altid været sådan?

Ibrahim: Nja, altså vi snakker lidt ik', men det er lang tid siden, at vi har leget sammen, altså sådan fangeleg, gemmeleg, og det er det eneste, vi laver rigtig sammen.

Flest piger har kendskab til elevrådets arbejde

En undersøgelse blandt 5. klasseelever i 2007 viser, at 69 pct. pigerne og 61 pct. drenge svarer, at de ved, hvad elevrådet laver.

Indflydelse og medbestemmelse

Undersøgelsen viser også, at drenge og piger generelt set er enige om, hvilke områder de har medbestemmelse på eller ej, men ved de enkelte områder er der alligevel markante forskelle mellem køn:

Flere drenge end piger oplever at have indflydelse på:

- Hvordan undervisningen skal foregå (23 pct. drenge, 16 pct. piger)
- Om eleverne må være indenfor i frikvartererne (31 pct. drenge, 25 pct. piger)
- Om eleverne skal bade efter idræt (24 pct. drenge, 18 pct. piger)

Mens det især er pigerne, der oplever at have indflydelse på:

- Hvordan eleverne skal være overfor hinanden (70 pct. piger, 62 pct. drenge).

På andre områder ses der ikke forskel på antallet af henholdsvis drenge og piger som oplever at have indflydelse, dette gælder f.eks. hvad undervisningen skal omhandle, hvordan klasseværelset skal se ud, og hvordan lærerne skal være overfor eleverne.

En panelundersøgelse om opdragelse viser, at drenge og piger ikke oplever forskel med hensyn til medbestemmelse i hjemmet – en enkelt undtagelse herfra er 'hvad familien skal bruge penge på', hvilket 13 pct. drenge og 8 pct. piger mener at have indflydelse på.

Selvpræsentation

Kreative piger og seje drenge, men begge med smart tøj

En panelundersøgelse fra 2007 viser, at drenge og piger typisk vælger de samme egenskaber som beskrivende for deres personlighed og som værende værd at fremvise, men de mere udadrettede karaktertræk vælges relativt set oftere af drenge end piger, mens flere piger vælger kreativiteten som beskrivende for dem selv:

- At jeg er sjov: Drenge 54 pct., piger 46 pct..
- At jeg ved mange ting: Drenge 53 pct., piger 40 pct.
- At jeg har mange seje ting: Drenge 47 pct., piger 38 pct.
- At jeg er stærk: Drenge 50 pct., piger 30 pct.
- At jeg er god til at lave ballade: Drenge 43 pct., piger 30 pct.
- At jeg er kreativ: Piger 68 pct., drenge 57 pct.

Der er til gengæld ikke forskel på, hvor mange piger og drenge, som mener, at følgende er beskrivende for dem: fx at jeg er en god kammerat, at jeg er god til sport, at jeg er lidt stille, at jeg er godt at snakke med og jeg har smart tøj⁴.

Et godt børneliv

Drenge ønsker fred, piger tænker på miljøet

En panelundersøgelse fra 2007 blandt 5. klasseelever viser, at drenge og piger er nogenlunde enige om, hvad der generelt er vigtigt for et godt børneliv – f.eks. er gode venner valgt af stort set alle både drenge og piger – men der ses igen relative forskelle ved de enkelte områder. Flere piger end drenge finder det vigtigt, at:

- At man føler sig god til noget: 99 pct. piger og 96 pct. drenge
- At der bliver passet på miljøet: 96 pct. piger og 90 pct. drenge

Flere drenge end piger finder følgende betydningsfuldt:

- Penge til at købe det, man gerne vil: 69 pct. drenge og 58 pct. piger

4 Andre eksempler er: at jeg godt kan lide at være alene, at jeg er god til at finde på ting, at jeg har mange venner.

- At man har bestemte ting: 66 pct. drenge og 53 pct. piger
- At der er fred: 40 pct. drenge og 25 pct. piger

På andre områder er der ikke forskel mellem drenge og piger. Dette gælder fx betydningen af gode venner, en god skole og glade og søde forældre⁵.

Fremtiden

Fremtidsdrømme: Både piger og drenge vil danne familie og have og god tid. Mens flere piger end drenge er karriereminded, ønsker flest drenge at være en god forælder.

Spurgt til ønsker for voksenlivet, svarer drenge og piger i 5. klasse overordnet set de samme ting, men inden for de forskellige ting eller områder ses der kønsforskelle. Flere drenge end piger, ønsker sig rigdom og berømmelse. Også at se verden og være en god forælder vægtes af flest drenge, mens flere piger end drenge tænker på karrieren og de udsatte:

- Vil have en karriere: 92 pct. piger og 85 pct. drenge
- Vil gøre noget for dem, som har det svært: 54 pct. piger og 46 pct. drenge
- Vil have en fed bil: 61 pct. drenge og 53 pct. piger
- Vil rejse og se verden: 53 pct. drenge og 36 pct. piger
- Vil være en god forælder: 47 pct. drenge og 36 pct. piger
- Vil være rig: 46 pct. af drengene, og 33 pct. af pigerne
- Vil være berømt: 37 pct. drenge og 22 pct. piger
- Vil holde fest tit: 22 pct. drenge og 15 pct. piger

Ønsket om i voksenlivet at have god tid, en mand/ kone og børn og et flot hus er til gengæld lige stort hos piger og drenge⁶.

Efter skolen – pigerne vælger gymnasiet, drengene de tekniske ungdomsuddannelser

De fleste (93 pct.) af eleverne i 9. klasse ved godt, hvad de skal efter sommerferien – ca. 1/3 skal på gymnasiet, ca. 1/3 skal i 10. klasse, og den sidste 1/3 fordeler sig nogenlunde jævnt på forskellige ungdomsuddannelser. Kun godt 1 pct. regner med at skulle direkte ud på arbejdsmarkedet. Der er stor forskel på drengenes og pigernes valg: Flere piger vælger gymnasiet eller 10. klasse i en eller anden form, og flere drenge vælger de tekniske ungdomsuddannelser.

5 Andre områder hvor der ikke er kønsforskelle er: at man kan færdes trygt alene, mange fritidsinteresser, at man er populær, at man har indflydelse på sin hverdag, at man føler sig elsket, at man ved, at der er voksne, som tager sig af problemerne, at man ikke bliver mobbet eller holdt udenfor og at man selv og ens familie er tryk.

6 Andre eksempler her er et spændende job, at arbejde på at løse verdens problemer og at have en kæreste.

Interviewer: *Hvad taler drengene om?*

Ibrahim: *Hmm, det ved jeg ikke. Måske hvis der er sket noget i timerne. Det kan være noget sjovt eller noget spændende.*

Interviewer: *Kunne I ikke også snakke med pigerne om det?*

Sigurd: *Vi snakker ikke så meget sammen altså.*

Holdninger – er det i orden?

Moralsk korrekte piger

Spurgt til hvad der er i orden, og hvad der ikke er i orden, er drenge og piger i 9. klasse generelt set enige, men inden for de enkelte områder er der relative forskelle i drenge og pigers holdninger:

- Det er ok at køre gratis med tog og bus: 64 pct. drenge og 53 pct. piger
- Det er ok at lyve til egen fordel: 55 pct. drenge og 39 pct. piger
- Det er ok at slå på en anden: 37 pct. drenge og 17 pct. piger
- Det er ok at snyde i skolen: 28 pct. drenge og 22 pct. piger
- Det er ok at tage stoffer/ ryge hash: 14 pct. drenge og 8 pct. piger
- Det er ok at mobbe andre: 10 pct. drenge og 2 pct. piger
- Det er ok at stjæle: 8 pct. drenge, 2 pct. piger

Der er altså flere områder, hvor et større antal piger end drenge giver udtryk for, at det ikke er i orden⁷.

Handlinger – har du prøvet det?

Drengene slår til Søren

Det er ikke kun i holdning men også i handling, at flere piger end drenge viser en korrekt opførsel, i hvert fald svarer færre piger end drenge, at de har prøvet diverse ulovlige eller ukorrekte ting – lige på nær at køre to på én cykel, hvilket flest piger svarer bekræftende til:

Har du nogensinde prøvet at...

- Køre to på en cykel: 96 pct. piger, 91 pct. drenge
- Kopiere musik og film: 84 pct. drenge og 75 pct. piger
- Slå på en anden: 80 pct. drenge og 62 pct. piger
- Lyve til egen fordel: 77 pct. drenge, 64 pct. piger
- Mobbe andre: 53 pct. drenge og 45 pct. piger
- Stjæle: 44 pct. drenge og 27 pct. piger
- Tage stoffer/ ryge hash: 20 pct. drenge og 11 pct. piger

Andre former for ulovlig eller ukorrekt adfærd synes drenge og piger lige gode om, som f.eks. at snyde i skolen, lyve for sine forældre, drikke alkohol og køre gratis med tog/bus.

7 Ikke signifikant forskel mellem drenge og pigers indstilling til: Kopiere film og musik, lyve for sine forældre, drikke alkohol, køre to på én cykel og sladre.

Mental sundhed – børn psykiske trivsel

Børns forbrug af smertestillende medicin

En undersøgelse af børns mentale sundhed blandt elever i 7. klasse, viser store forskelle i svarene blandt drenge og piger:

I undersøgelsen spurgte vi til børnenes oplevelser af smerter som fx hoved- og mavepine. Her viser der sig at være en klar overvægt af piger, som svarer, at de ofte plages af disse problemer. Det viser sig også, at det er pigerne, der beretter om det største medicinforbrug:

- 65 pct. af pigerne og 42 pct. af drengene har haft hovedpine inden for de seneste par måneder
- 44 pct. af pigerne og 27 pct. af drengene har indenfor de seneste par måneder taget hovedpinepiller
- 65 pct. af pigerne og 37 pct. af drengene har haft mavepine inden for de seneste par måneder
- 17 pct. af pigerne og 3 pct. af drengene har indenfor de seneste par måneder taget medicin mod ondt i maven

Der er også flere piger end drenge, der fortæller, at de føler sig stressede. Og som en tilføjelse er der færre piger, der synes, at de er gode til at håndtere de stressede situationer i hverdagen:

- 61 pct. af pigerne og 40 pct. af drengene oplever at være stressede
- 36 pct. drenge og 21 pct. piger oplever at være gode til at klare stressede situationer